

FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I LINKÖPING

2015 -12- 1 8

**Bilaga 8**

Mål nr \_\_\_\_\_

Prop 2008/09:141 s. 79

\_\_\_\_\_ Aktbil \_\_\_\_\_

### 6.5.5 Rimlig avkastning i nätverksamhet

#### *Allmänna överväganden*

För att kunna beräkna en kapitalkostnad behöver en skälig avkastning i nätverksamheten kalkyleras. Det ligger i sakens natur att en rimlig avkastning måste beräknas utifrån vedertagna ekonomiska metoder utan att detta särskilt uttrycks i lagstiftningen. På så vis möjliggörs den nödvändiga jämförelsen mellan olika placeringsalternativ.

I dag utgår nätmyndigheten från den s.k. WACC-metoden (weighted average cost of capital) för att bedöma en skälig avkastning i nätverksamhet. WACC-modellen anger medelvärdet av kostnaden för det kapital företaget använder vägt med relativa värden av eget och främmande kapital. Modellen bestämmer kostnaden för eget och främmande kapital separat. Ägarna och investerarna förutsätts kräva en avkastning på kapitalet som motsvarar riskfri ränta plus en riskpremie, som är bransch- eller verksamhetsberoende eller specifik för ett särskilt företag. Enligt vad regeringen har erfarit har ingen allvarlig kritik riktats mot nätmyndighetens val av metod. WACC används också vid beräkning av avkastning i t.ex. Finland. Däremot råder det olika meningar om olika variabelvärden i metoden, exempelvis vad som är en riktig betakoefficient, marknadens riskpremie m.m. Regeringen har erfarit att flera sådana utredningar har genomförts av både nätmyndigheten och företag. Ytterst är dessa värden en bedömningsfråga. Några remissinstanser har ansett att nätmyndigheten bör ges möjlighet att meddela föreskrifter om metod.

Frågan är om det redan i lagen bör framgå vilken metod som ska användas vid beräkning av skälig avkastning. En fördel med en sådan ordning är att det inte kan uppkomma tvister om vilken metod som ska väljas. Det framstår emellertid som sannolikt att det inte är metoden i sig utan bedömningen och viktningen av olika faktorer som kommer att föranleda meningsskiljaktigheter. Regeringen är av uppfattningen att det även fortsättningsvis bör vara ett ställningstagande för myndigheten om WACC-metoden ska användas, liksom hur de olika variabelvärdena i så fall ska viktas. Sådana bedömningar bör inte komma till uttryck i lagstiftning, eftersom aktuella yttre faktorer är av avgörande betydelse. Detta är också i enlighet med Energinätsutredningens förslag.

#### *Beräknad respektive faktisk avkastning*

Att det kalkyleras en rimlig avkastning inom ramen för intäktsramen innebär inte nödvändigtvis att denna avkastning också kommer att utgöra nätföretagets faktiska avkastning i nätverksamheten. Syftet med intäktsramen är som bekant bara att beräkna vad som är en skälig kostnad i nätverksamhet inklusive en rimlig avkastning

och jämföra detta med nätföretagets intäkter. För det fall att ett nätföretag har lägre kostnader i sin nätverksamhet än vad ramen anger kommer intäkterna att överstiga de faktiska kostnaderna i nätverksamheten. Så kan t.ex. vara fallet om nätföretaget bedriver sin verksamhet effektivare än vad regleringen förutsätter eller om intäktsramen av olika anledningar får en alltför generös utformning. Under dessa förhållanden kan nätföretagets faktiska

### **Prop 2008/09:141 s. 80**

avkastning komma att överstiga vad som är beräknat som en rimlig avkastning i nätverksamheten. Om det omvända förhållandet gäller, dvs. att nätföretaget har högre kostnader i nätverksamheten än vad som inkluderats i intäktsramen kommer nätföretaget sannolikt få nöja sig med en lägre faktisk avkastning än den beräknade. Det kan t.ex. hända om nätföretaget bedriver sin verksamhet ineffektivt, får ett kvalitetsavdrag p.g.a. bristande kvalitet eller har haft att utge avbrottsersättning.

I vissa länder, t.ex. Finland och Danmark, säkerhetsställs att nätföretagets faktiska avkastning inte överstiger en viss nivå genom ett tak för avkastningen. Energinätsutredningen har inte närmare berört frågan om hur avvikelser mellan företagets faktiska avkastning och beräknad avkastning bör hanteras. Det finns därmed inget utredningsunderlag för regeringen att ta ställning till. Regeringen anser att regleringen kan ge oönskade effekter om nätföretagets verkliga avkastning i förhållande till omsättningen blir högre eller lägre än den beräknade avkastningen som ingår i intäktsramen och en sådan avvikelse inte skäligen kan motiveras. Om det skulle visa sig att tillsynsmodellen i framtiden ger enskilda nätföretag en faktisk avkastning på omsättningen som regelmässigt överstiger eller understiger den beräknade avkastningen i intäktsramen, finns skäl att återkomma i denna fråga.

## **7 Kundernas nättariffer**

### **7.1 Förhållandet mellan intäktsramen och de kundspecifika nättarifferna**

Regeringens förslag: En tydlig åtskillnad görs mellan bestämmelserna om hur nätföretagen ska utforma kundernas nättariffer och bestämmelserna om intäktsramen. De förstnämnda bestämmelserna lämnas i huvudsak oförändrade.

Energinätsutredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har uttalat sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Med nättariff avses enligt 1 kap. 5 § ellagen avgifter och övriga villkor för överföring av el och för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät.

I nuvarande 4 kap. ellagen används ordet nättariff med två olika innebörder. För det första används ordet i samband med skälighetsbedömningen av nätföretagens intäkter (4 kap. 1 § första stycket, 4 §, 8 § första stycket och 9 §). Sådana bestämmelser reglerar de samlade intäkternas storlek och inte den enskilda nättariffen. Av detta följer att när det exempelvis i 8 § första stycket anges att det är prestationen som ska bedömas vid skälighetsbedömningen av företagets regionnättariffer är det egentligen de samlade intäkterna som avses. För det andra används ordet nättariff i samband med bestämmelser om hur en specifik nättariff ska vara utformad (4 kap. 1 § andra-fjärde styckena, 2, 3, 5-7 §§, 8 § andra stycket, 10 och 11 §§).